

**Szakmai beszámoló a „Sodrásban és Ellenállásban 1919 – Levéltári nap
Nógrádban” c. NKA 204108/01583 kódszámú NKA pályázathoz**

A rendezvény célja volt, hogy a Salgótarján történetében meghatározó 1919-es eseményeket a Tanácsköztársaság levéltári dokumentumait és emlékezetpolitikájának jellemző vonásait objektíven bemutassa.

Egy eseményt annak ellenére, hogy a következő korok hogyan értékelik, meg nem történtté tenni lehetetlen. Fordulhat felé az utókor heroizmussal vagy mélységes hallgatással, a múltnak része marad. 1918-1919 eseményeivel mindkettő megtörtént.

1918 vége - 1919 története látszólag egyszerű az események alapján. Ugyanakkor mintha elnyomná és lebegtetné a folyamatokban betöltött szerepét az előtte lezajló I. világháború és az utána következő Trianon. Úgy tűnik, hogy mellékszál az előbb említett események ölelésében. Miközben ebben az egy évben a Monarchia le- és elfojtott nemzeti problémái, illetve a világháború által még inkább felerősített szociális feszültségek egyszerre, egymást átszőve szakadtak fel és követeltek gyors, hathatós megoldást.

A hirtelen határvidékké váló Nógrádban mindehhez az állandó fegyveres fenyegetettség is társult, amely többször tényleges megszállássá, vagy annak rövidebb kísérletévé vált.

Az ambivalens érzelmeket kiváltó Tanácsköztársaság témája helyi szinten, illetve országos kitekintéssel került bemutatásra a levéltári napon:

Dr. Négyesi Lajos, ezredes, egyetemi docens, a HM kegyeleti diplomáciáért felelős miniszteri biztos belföldi szakreferense a Karancs környéki harcokat ismertette, előadásának címe a „Harcok a Karancs-tető birtoklásáért 1919 májusában”.

Sebestyén Kálmán, főlevéltáros, a MNL Nógrád Megyei Levéltárának igazgatóhelyettese az országos visszhangot kiváltó Salgótarjánban történeteket mutatta be a „Megszállás árnyékában. Januári és augusztusi események Salgótarjánban” c. előadásában.

Dr. Fiziker Róbert, főlevéltáros (Magyar Nemzeti Levéltár) „Gyűlölettel a múlt, megszállottan a jövő felé” címmel a Tanácsköztársaság időszakának levéltári dokumentumait tárta az érdeklődők elé.

Dr. Mikó Zsuzsanna, a Magyar Nemzeti Levéltár általános főigazgató-helyettese a „A Tanácsköztársaság az 1950-es évek emlékezetpolitikájában” címmel arról szólt, hogy az események, tények hogyan értékelődhetnek át, torzulhatnak el az idő múlásával.

Szepessyné Judik Dorottya, főlevéltáros (MNL Nógrád Megyei Levéltára) a Levéltári nap lezárásaként bemutatta a Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Megyei Levéltárának új történeti blogját, mely az 1918 vége és 1924 eleje között keletkezett iratok tematikus bemutatására fókuszál.

A rendezvényhez kapcsolódott a levéltár főépületének földszinti kiállítóhelyén az I. világháború utáni és a Tanácsköztársaság időszaka alatt keletkezett iratokból egy kiállítás, mely ezen időszak fő problematikáit járta körül.

A száz év távlatából való visszatekintés lehetőséget adott arra, hogy a Tanácsköztársaság témája a nagyközönség számára is érzékelhetővé váljon és ezzel a rendezvénnyel ismét felhívjuk a figyelmet a levéltár sokrétű feladataira, megszólítsunk különböző társadalmi célcsoportokat. Rendezvényünk minden korosztály számára látogatható volt, a témában szerkesztett blog informatív elemei a diákokat célozzák meg, a programhoz kapcsolódó kiállítás az idősebb korosztály érdeklődésére tarthat számot. A Levéltári nap alkalmával megtekinthető kiállítás a későbbiekben is látogatható, tárlatvezetéssel egybekötve, levéltári órák megtartására is alkalmas.

A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma megtisztelő támogatását ezúton köszönjük.

Salgótarján, 2019. december 9.

Tisztelettel:

Gusztiné Dr. Toronyi Judit
MNL Nógrád Megyei Levéltára
igazgató

Fotódokumentáció
a „Sodrásban és Ellenállásban 1919 – Levéltári nap Nógrádban” c. NKA
204108/01583 kódszámú NKA pályázathoz

„Sodrásban és Ellenállásban 1919 – Levéltári nap Nógrádban” c. szakmai beszámoló a Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Megyei Levéltárának honlapján, az NKA 204108/01583 kódszámú NKA pályázathoz az alábbi linken olvasható:

http://mnl.gov.hu/mnl/nml/nka_204108/01583